

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

ผู้วิจัย จำเริญ สีมาร์ตัน

ปี พ.ศ. 2565

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล 2) พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล 3) ทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล และ 4) ประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ระยะที่ 3 ทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล และระยะที่ 4 ประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.80-1.00 และมีค่าความเที่ยง 0.97-0.98 วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและแนวทางการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า

1.1 สภาพการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดทำแบบวิเคราะห์ ประวัติ จัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ มีข้อมูล พฤติกรรม ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน ควรจัดทำแบบคัดกรองตามแบบสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิบัติงานจริง มีข้อมูลนักเรียนชัดเจน เป็นปัจจุบัน จำแนกตามประเภทปัญหา ความต้องการช่วยเหลือ แบ่งเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ดำเนินการ ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา มีเครื่องมือการดำเนินงาน เช่น โปรแกรม SDQ แบบประเมิน EQ ประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วม เครือข่ายผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ควรนำข้อมูลนักเรียน การคัดกรอง เป็นข้อมูลจัดกิจกรรม ทั้งด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้เหมาะสม ตรงกับความถนัด ความสามารถ และศักยภาพของนักเรียน พัฒนาส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้มีมาตรฐาน เป็นระบบ มีความยั่งยืน มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ใช้ข้อมูลการคัดกรองเพื่อจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน ฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแลให้นักเรียนมีความปลอดภัย มาตรการดูแลช่วยเหลือรวดเร็วเป็นระบบ 5) การส่งต่อ ควรมีการส่งต่อเป็นระบบมีขั้นตอน วิธีการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนชัดเจน มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ส่งต่ออย่างเร่งด่วนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ติดตามผลอย่างใกล้ชิด รวดเร็ว โดยทุกแนวทางต้องมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีเครือข่ายการทำงาน

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างการบริหารงาน แผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการ แผนผังแสดงโครงสร้างการดำเนินงาน แผนผังแสดงขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อน การดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่วนที่ 2 กระบวนการและ ขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ 5) ด้านเด็กพิเศษ ซึ่งในแต่ละด้าน มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือ รู้จักมัก คุ่น 2) การคัดกรองนักเรียน หรือขั้นรู้จักคัดกรองที่ถูกต้อง 3) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสม 4) การป้องกันและแก้ไข หรือ ขั้นรู้จักป้องกันแก้ไข 5) การส่ง ต่อนักเรียน หรือ ขั้นรู้จักส่งต่อให้ถูกทาง ส่วนที่ 3 ภาคผนวกแบบรายงานการดำเนินงาน 5 ด้าน จัดทำ เป็นสมุดบันทึกแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านครอบครัว 4) ด้านพฤติกรรม และอารมณ์ 5) ด้านเด็กพิเศษ ในแต่ละด้านประกอบด้วย 1) คำชี้แจงและเกณฑ์การประเมิน 2) แบบรายงาน 3) สรุปผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อร่างระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน ความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) และความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีค่าสูงกว่าปีการศึกษา 2563

4. ผลการประเมินรับรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล พบว่า มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินรับรอง

คำสำคัญ : การพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือ แบบมีส่วนร่วม